Ei datakeskusta Jämsään

Jämsän Könkkölän datakeskuksen vastustaminen

Miksi adressi?

Winda Energy Oy suunnittelee Jämsään uutta 100 megawatin datakeskusta, ja kaupunki on jo varannut sille noin 108 000 neliömetrin kokoisen alueen Könkkölästä, vain noin kilometrin päästä Jämsän keskustasta. Mikäli hanke toteutuu ja rakentamislupa myönnetään, olisi Jämsän kaupunki halukas myymään alueen Winda Energy Oy:lle. Jämsän asukkaiden mielipidettä asiaan ei ole kysytty ennen hankkeen kaavailua, vaan jo päätetystä toimesta annetaan vain yleisölle avoin infotilaisuus 12.10.2026 klo 17.30 Jokivarren Puukoululla. Eli ilman tätä adressia ei jämsäläisillä olisi vaikutusvaltaa kotikaupunkinsa elinoloja koskevaan päätökseen. Tämän adressin tavoitteena on lisätä jämsäläisten vaikutusvaltaa kotikaupunkinsa ympäristöön merkittävästi vaikuttavaan datakeskushankkeeseen. Adressin myötä haluamme osoittaa Jämsän kaupunginvaltuustolle kansalaisten vastustavan Könkkölän datakeskushanketta ja vaadimme hankkeen pysäyttämistä.

Sähkönkulutus ja hinta kasvavat Jämsässä

Jämsä on jo paperiteollisuuden vuoksi kuulunut Suomen viiteen suurimpaan sähkönkuluttajakuntaan. Nykyään Jämsässä toiminnassa on vain Jämsänkosken paperitehdas, mutta siihen lisäksi valtava datakeskus moninkertaistaisi taas kunnan sähkönkulutuksen. Könkkölän datakeskuksen sähkönkulutus vastaisi kahtakymmentätuhatta uutta kotitaloutta Jämsään. Jämsässä on tällä hetkellä 10 450 kotitaloutta. Käytännössä Könkkölän datakeskus liki kolminkertaistaisi jämsäläisten kotitalouksien määrän. Omakotiliiton tuoreen selvityksen mukaan jämsäläisten maksamat sähkönsiirtohinnat lukeutuvat jo nyt Suomen kalleimpiin. Datakeskus tulisi nostamaan sähkön hintaa entisestään nykyisille kotitalouksille.

Sähkönkulutus ja hinta kasvavat koko Suomessa

Koko Suomen sähkönkulutus lisääntyy, sillä suunniteltujen 147 datakeskuksen arvioidaan lisäävän sähkönkulutusta 19-39 prosenttia nykyisestä sähkönkulutuksesta, mikä vastaisi 3,2 – 6,6 miljoonaa uutta kotitaloutta Suomeen. Vaihtelu riippuu datakeskusten koosta. Tällä hetkellä Suomessa on 2,8 miljoonaa asuntokuntaa. Fingridin aivan tuoreessa, syyskuun 2026 ennusteessa Suomen kokonaiskulutus on alle 90 TWh tällä hetkellä ja sen ennustetaan nousevan 106–123 TWh:iin vuoteen 2030 mennessä. Datakeskukset voisivat pahimmillaan 1,37 kertaistaa Suomen vuosittaisen sähkönkulutuksen. Kaikki tämä sähkönkulutuksen lisääntyminen vain seuraavien vajaan neljän vuoden aikavälillä ei tule olemaan kestävää, sillä datakeskukset eivät jousta sähkönkulutuksestaan. Sähkön pörssihinta kotitalouksille tulee nousemaan huomattavasti, eikä sitä tule riittämään kaikkien tarpeisiin. Kantaverkkoyhtiö Fingrid on jo varoittanut tästä. Kun kotitaloudet maksavat sähköveroa 2,24 senttiä kilowattitunnilta (ilman arvonlisäveroa), teollisuudelle vero on vain 0,05 senttiä.

Energiatuotannon kestämättömyys ja ympäristöhaitat

Vaikka sähköä pyrittäisiin tuottamaan uusiutuvilla energiamuodoilla, ei sekään olisi kestävää. Uusiutuvatkin energiamuodot vain datakeskuksien ylläpitämiseksi veisivät tilaa, aiheuttaisivat pysyvää luontokatoa ja kutistaisivat elintärkeitä hiilinieluja. Talouslehti Financial Times (FT):n mukaan Googlen päästöt kasvoivat 48 prosentilla viimeisen viiden vuoden aikana tekoälyä pönkittävien datakeskusten laajentumisen takia. Viime vuoden aikana Googlen liikevaihto oli 139 miljardia. Google myös hakkasi laittomasti noin 550 hehtaaria metsää Kajaanissa ja Muhoksella, vaikka datakeskushankkeiden ympäristövaikutusten arviointi oli vielä kesken. Google ei joutunut hakkuistaan minkäänlaiseen vastuuseen. Suomi menetti näin 8,25 miljoonan euron edestä metsää. Datakeskukset tulevat köyhdyttämään Suomen luontoa laajoilla metsähakkuillaan ja suurella veden käytöllään, eivätkä suomalaiset saa vaihdossa paljoakaan hyötyä takaisin.

Mitätön hyöty Jämsäläisille

Arviolta vain 10-30 prosenttia datakeskusten investointisummasta jää Suomeen ja vielä pienempi osuus kunnille. Raha päätyy kuitenkin suurelta osin muualle kuin Suomeen, sillä investoinneista valtaosa kuluu prosessorien ja palvelimien ostamiseen, eli hyödyn datankäsittelystä saavat sijoittajat ympäri maailman, ei Suomi. Myöskään pysyvistä uusista työpaikoista ei ole kunnille takuuta, koska datakeskusten työllistämisvaikutuksista ei ole tehty Suomessa luotettavaa ulkopuolista tutkimusta, eikä voida arvioida, jäävätkö työpaikat vain rakennushankkeen ajaksi väliaikaisiksi vai pysyviksi. Datakeskusten näennäiset hyödyt eivät ole metsiemme, vesistöjemme, maisemiemme, terveytemme ja luonnon monimuotoisuuden myymisen arvoiset.

Datakeskus aiheuttaa terveysongelmia

Datakeskukset eivät ole myöskään hiljaisia ja huomaamattomia, vaan niistä aiheutuva jatkuva melu- ja valosaaste ovat todetusti heikentäneet niiden läheisyydessä asuvien viihtyvyyttä ja lisänneet jatkuvaa stressiä sekä ihmisille että eläimille. Uusi datakeskus ei myöskään siis ainakaan kasvattaisi valmiiksi muuttotappioisen Jämsän asukaslukua, kun tiedetään sen negatiiviset vaikutukset asukkaiden viihtyvyyteen. Jatkuvasta matala-taajuisesta huminasta voi aiheutua muun muassa ärsytystä, ongelmia keskittymiskyvyssä, uniongelmia, verenpaineen kohoamista, kroonista väsymystilaa, tinnitystä, pysyvää kuulonmenetystä sekä sydän- ja verisuonisairauksia. Jatkuva valosaaste häiritsee unirytmejä sekä altistaa mielenterveyshäiriöille. Könkkölässä datakeskuksen läheisyydessä melu- ja valosaasteesta kärsisivät Pietilän asukkaat, Jämsän keskustan asukkaat, hevostallien hevoset Kilpakorvessa ja Kääpälän peltoalueita suosivat muuttolinnut.

Merkittävä alue maisemalle ja muuttolinnuille

Jämsän kaupunginvaltuustossa toivottiin, että toteutuessaan datakeskus mahdollistaisi myös aurinkovoimalainvestointeja Jämsään. Aikaisemmatkin aurinkopaneelihankkeet nyt suunniteltavan datakeskuksen paikkeille ovat kuitenkin estyneet peltoalueiden muuttolinnuille mittavan ympäristöllisen merkityksen vuoksi. Linnut tuskin palaisivat pelloille enää datakeskuksenkaan melu- ja valosaasteen vuoksi, vaikka niille jätettäisiinkin pieni alue. BirdLife on vuonna 2013 määritellyt Könkkölän tontille ulottuvat Kääpälän pellot maakunnallisesti merkittäväksi muuttolintujen MAALI-alueeksi. Alueen lajistossa on havaittu uhanalaisia ja lintudirektiivin liitteen lajeja, joista Suomella on kannan huolehdinnallinen erityisvastuu Euroopassa. Myös Jämsän yleiskaavassa alue on tunnustettu merkittäväksi lintu- sekä maisema-alueeksi. Viimeisimmän inventoinnin perusteella alue on todettu jopa valtakunnallisesti arvokkaaksi (VAMA) alueeksi Valtioneuvoston päätöksellä 2021.

Ristiriitaisuus yleis- ja asemakaavan kanssa

Yleiskaavassa Könkkölän tontti on luokiteltu T1-alueeksi, joka merkitsee "teollisuusaluetta, jolle voidaan sijoittaa monipuolisia teollisuus-, varasto-, toimitila- ja tuotantorakennuksia, ja jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon mahdollinen läheinen asutus ja/tai pohjaveden suojelu." Täten datakeskushankkeen rakennussuunnitelma on myös merkittävässä ristiriidassa voimassa olevan yleis- ja asemakaavan kanssa.

Lisäksi yleiskaavan yleismääräyksissä todetaan, että pääväylien varrella sijaitsevien teollisuus- työpaikka- sekä kaupan alueiden suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota rakentamisen ja kaupunkikuvan laatuun. Kokoluokaltaan massiivisen (ja melua aiheuttavan) datakeskuksen sijoittaminen tontille ei ole vasta tuoreeltaan voimaan tulleen Jämsän taajamaosayleiskaavan mukaista, sillä kaava asettaa alueen toiminnalle rajoituksia ympäristön arvojen turvaamiseksi. Voimassa olevan asemakaavan osalta ristiriita muodostuisi vielä ilmeisemmäksi. Edellytyksiä kaavojen muuttamiselle datakeskuksen sallimiseksi ei ole, sillä se vaarantaisi merkittävästi alueen kaupunkikuvallisia, maisemallisia ja luontoarvoja.

Lopuksi

Haluavatko jämsäläiset siis todella luopua ylpeytensä aiheenakin tunnetusta, kotipaikkakuntansa kauniista luonnosta ja sen rauhasta, sekä halvemmasta sähkön hinnasta?

Jämsään toivotaan työpaikkoja. joten on ymmärrettävää, että kaupungin on helppo tarttua datakeskusbuumiin. Kuitenkin on oleellisen tärkeää, että hankkeen negatiiviset vaikutukset ympäristölle ja ihmisille, sekä kansalaisten yleinen mielipide huomioidaan prosessissa. Lopulta hankkeesta tulisi hyötymään pääasiassa sitä ajava yritys Winda Energy Oy, ei Jämsän kaupunki.

Allekirjoittamalla tämän adressin olet mukana viemässä kaupungille viestiä eteenpäin. Kiitos!

Lähteet:

Alueidenkäyttölaki, 6 §: Vuorovaikutus ja kaavoituksesta tiedottaminen, vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa. 9 § (5.5.2017/254).

Apu. Vaikka sähkö olisi puhdasta, datakeskus ei ole "vihreä" – Suomeen rakennettavat keskukset aiheuttavat valtavat piilopäästöt.18.9.2026.

BBC: "I can´t drink the water" – life next to a US data centre. 10.7. 2025.

Data Center Watch. $64 billion of data center projects have been blocked or delayed amid local opposition.

DGTL Infra– Data Center Water Usage: A Comprehensive Guide.

Fingrid. Sähkön tuotannon ja kulutuksen kehitysnäkymät päivitetty – sähkönkulutuksen kasvu konkretisoituu. 30.9.2026.

Gour, N., Maibach, E, Ortiz, L. - Health implications of the rapid rise of data centers in Virginia: an exploratory assessment. 2026.

Helsingin Sanomat. Luonnonsuojeluliitto: Googlen datakeskustyömaalla tehty epäiltyjä laittomia hakkuita. 17.9.

Helsingin Sanomat. Tio Toivonen meni töihin data¬keskuksen työmaalle ja haluaa nyt varoittaa muita. 25.9.2026.

Jämsän kaupunki. Könkkölän-ja-Kilpakorven-alueiden-asemakaavan-muutos-ja-laajennus-luonnos-selostus.

Jämsän kaupunki. Yleiskaava. 2.12.2019.

Jämsän Seutu– Sähkön siirtomaksuissa isot erot – Elenia Verkon ja Kuoreveden Sähkön hinnat kalleimmasta päästä. 11.5.2024.

Keski-Suomen Lintutieteellinen yhdistys. Keski-Suomen maakunnallisesti tärkeät lintualueet. 2013.

Suomalainen tiedeakatemia. Tiedeiskun julkistamistilaisuus: Lisää virtaa – Palvelevatko datakeskukset Suomea? 29.8.2025.

Suomen Luonnonsuojeluliitto– 5 syytä, miksi datakeskukset uhkaavat luontoa ja ilmastoa.

Suomen säädöskokoelma– Valtioneuvoston asetus meluselvityksistä ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmista. 823/2018. 16.10.2018.

Winda Energy Accelerates Growth in Energy Storage Market, Building 50 MW Battery Facility in Jämsä. 07.01.2026.

Winda Energy. Kehitysvaihe Könkkölä - Jämsä.

Winda Oy. Windan datakeskusportfolio kasvaa: käynnistämme datakeskuksen hankekehityksen Jämsän Könkkölässä.

YLE. Jämsään suunnitellaan datakeskusta – kaupunki varasi Könkkölästä 10 hehtaarin tontin. 23.9.2026.

YLE– Jämsä on Suomen viidenneksi suurin sähkönkuluttaja. 23.6.2026.

YLE. Luonnonsuojeluliitto: Googlen työmailla tehty epäiltyjä laittomia hakkuita Kajaanissa ja Muhoksella. 17.9.2026.

YLE– Melu aiheuttaa vakavia sairauksia. 2.7.2014.

YLE. Suomeen tuleville datakeskuksille kovaa kritiikkiä: Hyöty ei jää Suomeen. 3.3.2025.

Ympäristösuojelulaki, 7 §: Velvollisuus ehkäistä ja rajoittaa ympäristön pilaantumista.

---

xxxx xxxxxxx